

FÖRSVAR-
UNDERRÄTTELSE-
DOMSTOLEN

Datum
2025-01-13

Diarienummer
Ä 63-24
Er referens
Ju2024/02286

Remiss av utkast till lagrådsremiss Datalagring och tillgång till elektronisk information (Ju2024/02286)

Försvarsunderrättsedomstolen har tagit del av utkast till lagrådsremiss Datalagring och tillgång till elektronisk information (Ju2024/02286). Domstolen välkomnar förslaget att den ska vara kontrollorgan och har i övrigt följande synpunkter.

Kapitel 6.4 Regler om ombud och förfarandet

Enligt förslaget ska ombudet trots att regeringens förordnande har upphört få slutföra pågående uppdrag. En sådan bestämmelse är problematisk ur säkerhetsskyddssynpunkt och framstår inte som relevant i praktiken utifrån förslagen i övrigt (jfr övervägandena i SOU 2024:59 s. 219 f.). Ombudets uppdrag i ett ärende om nationell säkerhetslagring påbörjas nämligen i anslutning till sammanträdet och avslutas när sammanträdet har avslutats och domstolen har meddelat sitt beslut, eftersom Försvarsunderrättsedomstolens beslut om nationell säkerhetslagring och ersättning inte får överklagas. 4 § femte stycket i förslaget till lag om lagring och tillgång till uppgifter om elektronisk kommunikation i syfte att skydda Sveriges säkerhet bör således utgå.

Kapitel 6.6 Tillgången till lagrade uppgifter

I domstolens remissvar på betänkandet Datalagring och åtkomst till elektronisk information (SOU 2023:22) ifrågasatte domstolen om det var förenligt med EU-rätten att bedöma inhämtningen enbart i förhållande till en brottskatalog och inte i förhållande till det identifierade hotet mot den nationella säkerheten som legat till grund för beslutet om nationell säkerhetslagring.

Även om de brott som räknas upp i brottskatalogen kan innefatta hot mot den nationella säkerheten, enligt den betydelse som EU-rätten har gett begreppet (se t.ex. p. 92-94 i SpaceNet- domen), är det inte säkert att brottet i det enskilda fallet utgör eller är en del av ett sådant hot. Det finns emellertid inte någon begränsning i lagtexten som anger att det aktuella brottet eller brottsligheten ska innefatta ett hot mot den nationella säkerheten eller vara en del av den

Datum
2025-01-13

Diarienummer
Ä 63-24

hotbild som legat till grund för Säkerhetspolisens beslut om nationell säkerhetslagring och som enligt förslaget kontrollerats av Försvarsunderrättelsesdomstolen. Prövningen vid inhämtningen är enligt ordalydelsen begränsad till om brottet eller brottsligheten kan inordnas under någon av punkterna i 9 § (jfr dock den s.k. ventilen i p 7 där det uttryckligen anges att brottet på grund av sin omfattning eller karaktär utgör ett allvarligt hot mot Sveriges säkerhet), och har inte någon koppling till det hot som föranlett den generella och odifferentierade lagringen. Sett i ljuset av vad som anförs i p. 129-130 i SpaceNet-domen framstår detta som mycket tveksamt.

I övrigt har domstolen, utifrån de intressen domstolen har att bevaka, inte några synpunkter på förslagen i betänkandet.

Beslut i detta ärende har fattats av ordföranden Daniel Ström efter föredragning av kanslichefen Mikael Karanikas.

Daniel Ström

Mikael Karanikas